

SKR:s strategi för engagemang och delaktighet inom EU och internationellt

Samhällsförändringar drivs i hög utsträckning av större trender i en snabbt föränderlig, globaliserad värld som på olika sätt påverkar förutsättningarna och innebär nya möjligheter för kommuner och regioner i olika delar av landet. Många frågor har en internationell, nationell och lokal dimension.

EU-lagstiftningen har en direkt inverkan på kommuner och regioner i Sverige, där 60-70 % av frågor som behandlas påverkas av EU, direkt eller indirekt. Det syns även i ärenden som behandlas i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) politiska organisation, och i samtliga av våra kärnverksamheter. Här verkar SKR som en del i ett demokratiskt system med flernivåstyrning.

SKR har under lång tid bidragit även i andra delar av den internationella arenan där partnerskap och främjande av lokal och regional demokrati har positiva effekter både utomlands och hemma. SKR, tillsammans med medlemmarna, har även en lång tradition av att medverka i svensk biståndspolitik inom demokratisk samhällsplanering och administration på lokal och regional nivå. Stärkande av lokala demokratiska institutioner spelar en avgörande roll för ekonomisk och social och miljömässig utveckling, krisberedskap, stabilitet och säkerhet.

Vårt företräderskap för den lokala nivån spelar en avgörande roll, och där representation och samarbeten stärker våra medlemmar och berikar SKR som organisation.

Kommuner och regioner är aktiva i EU, med regionala Brysselkontor och medlemskap i olika europeiska organisationer – och har i olika utsträckning även andra även andra partnerskap och utbyten på den internationella arenan.

Som medlems- och arbetsgivarorganisation för samtliga kommuner och regioner företräder SKR medlemmarnas intressen som kollektiv i den europeiska och globala organisationen för nationella kommun- och regionförbund och i andra sammanhang där SKR:s engagemang bidrar till ett större genomslag i gemensamma frågor. Den EU-fördragsfästa rollen som de europeiska

arbetsmarknadsparterna har i den sociala dialogen ger parterna en unik roll möjlighet att påverka EU-lagstiftningen.

Denna strategi fastställer övergripande syften och mål med, samt fokus och former för SKR:s internationella arbete på samtliga nivåer.

Övergripande mål

SKR:s EU arbete och internationella engagemang tar sin utgångspunkt i organisationens ändamål: *“att utveckla den kommunala självstyrelsen med stort handlingsutrymme och stark medborgerlig förankring”*, samt att *“vara en aktiv bevakare av medlemmarnas intressen nationellt och internationellt.”*¹

Arbetet ska bidra till SKR:s inriktning och prioriteringar och till en omsorgsfull och innovativ svensk välfärd.

Prioriterade områden

Intressebevakning och påverkansarbete

SKR verkar *”på medlemmarnas uppdrag och med utgångspunkt i den lokala och regionala demokratin”*.² Beslut på den internationella arenan påverkar i hög utsträckning våra medlemmar. Det handlar inte minst om beslut inom EU som på ett eller annat sätt påverkar en stor del av vardagen på lokal och regional nivå.

SKR är en viktig del i EU:s flernivåstyrning och verkar för att regler som beslutas i EU tar hänsyn till svenska förhållanden, lokala och regionala förutsättningar och det lokala självstyret.

I de årligen fastställda prioriterade EU-frågorna fokuseras på EU-frågor med störst konsekvenser för svenska kommuner och regioner och där SKR kan påverka som mest.

I det globala perspektivet utgör den lokala demokratin och självstyrets betydelse ett övergripande fokus i påverkansarbetet.

Samtliga verksamhetsområden inom organisationen har en väsentlig internationell aspekt. Denna aspekt ska inte behandlas som en isolerad del, utan snarare vara en integrerad del av vår kärnverksamhet.

Samarbete och samverkan

Samverkan vid frågor av gemensamt intresse ger större genomslag i påverkansarbetet. Den svenska regeringen, svenska regionala representationskontor, svenska, nordiska och europeiska arbetsgivarorganisationer

¹ Stadgar för Sveriges Kommuner och Regioner

² Stadgar för Sveriges Kommuner och Regioner

och arbetsmarknadsparter och andra aktörer inom ramen för paraplyorganisationerna där SKR ingår är här särskilt viktiga parter i EU arbetet, och beroende på fråga finns även många andra att samarbeta med.

Genom att följa och analysera förändringar i EU och omvärlden identifieras trender och förändringskrafter som kan påverka kommuner och regioner. Händelser och utvecklingar i andra länder och regioner kan ge insikter om möjliga utmaningar och möjligheter för SKR och dess medlemmar, och SKR kan bidra till gemensamma lösningar.

Samverkan med internationella partners genom konferenser, utbyten eller gemensamma projekt skapar värdefulla möjligheter till lärande genom utbyte av idéer, erfarenheter och kunskaper som skapar mervärde för medlemmarna. Kunskapsutbyte mellan kommuner och regioner och andra aktörer främjas genom till exempel studiebesök, kurser och konferenser där erfarenheter delas, men också genom rådgivning och stöd till medlemmar.

Främjande av lokal och regional demokrati

Den svenska modellen med flernivåstyrelse och grundlagsskyddat kommunalt och regionalt självstyre är en beprövad modell som främjar effektivitet och innovation och bidrar till välfärden. Främjande av lokal och regional demokrati och stärkande av självstyret även utanför EU och Sverige bidrar till en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld, i linje med Agenda 2030, och stärker de svenska kommunernas och regionernas position samt utgör en inspiration och ett stöd för demokratin och självstyrelsens förkämpar i andra länder.

SKR har en unik roll som företrädare för lokal och regional nivå och kunskapsbärare inom dessa frågor som är en del av det internationella arbetet både genom direkt representation i organ med sådan inriktning, men också genom perspektiv som bärs med inom ramen för samtliga SKR uppdrag och även dess bolags internationella åtaganden.

Profilering

SKR ska bära samma kännetecken utomlands som i Sverige och utgå från samma strategier för att vårda vårt varumärke. En aktiv profilering av SKR ska utgå från SKR:s varumärkesriktlinjer. Samtliga medarbetare och förtroendevalda är ambassadörer för varumärket. I det internationella sammanhanget innebär detta även en profilering av Sverige som land, med särskilt fokus på självstyre, lokal och regional demokrati, och svensk välfärd.

Arbetsätt och ansvarsfördelning

Det internationella arbetet är en integrerad del av och ett genomgående perspektiv i kärnverksamheten och ansvar följer därmed den ordinarie politiska respektive tjänstemannaorganisationens ansvarsfördelning där stadgarna, styrelsens arbetsordning och beslutsordningen ska följas.

Det omfattar även representation och medlemskap i internationella organ samt ägarstyrning av bolag.

Samverkan mellan olika delar i organisationen möjliggör synergier och större effekt på den internationella arenan.

Styrelsen

Styrelsen *leder på uppdrag av kongressen arbetet inom förbundet*³. Styrelsen beslutar om den internationella strategin och SKR:s årliga verksamhetsplan. Styrelsen beslutar också om ägarpolicy och direktiv för SKR:s ägda bolag.

Styrelsen föreslår regeringen förtroendevalda representanter i EU:s Regionkommitté och i Europarådets kongress, (CLRAE), samt beslutar om medlemskap och utser förtroendevalda representanter för SKR i internationella organ med relevans för kommuner och regioner.

Arbetsutskottet

Arbetsutskottet har i uppdrag att å styrelsens vägnar samordna det strategiska internationella arbetet och samarbeten, samt påverkansarbete. I EU-relaterade frågor har utskottet stöd av beredningen för EU-frågor. Arbetsutskottet fattar årligen beslut om prioriterade frågor i EU-arbetet, på förslag från EU-beredningen. I CLRAE relaterade frågor har arbetsutskottet stöd av beredningen för demokratifrågor. Arbetsutskottet fattar beslut om att ingå avtal inom internationellt utvecklingsarbete och beslutar om ramavtal med SALAR International för utförande av projekt.

Beredningen för EU-frågor

Beredningen för EU-frågor hanterar övergripande frågor om EU:s lagstiftning och politik ur ett lokalt och regionalt perspektiv och följer utvecklingen inom EU för att stödja arbetsutskottet. Beredningen föreslår årligen prioriterade EU-frågor samt samordnar uppföljning av dessa. Genom sin omvärldsbevakning stärks förutsättningarna för förbundet att agera tidigt och proaktivt.

Beredningen för demokratifrågor

Som ett stöd till arbetsutskottet följer beredningen CLRAE:s arbete att på internationell nivå främja lokal och regional demokrati och därmed stärka självstyret. Beredningen verkar för förbundets och den lokala och regionala nivåns medverkan i internationellt decentraliserat samarbete kring demokratiutveckling inklusive att följa verksamheter vid SALAR International AB och ICLD.

Övriga beredningar och delegationer

Samtliga verksamhetsområden har en EU aspekt som är integrerad i verksamheten och uppdraget. EU-relaterade frågor i Sverige skall så långt möjligt hanteras av respektive sakområdesansvarig beredning, som en integrerad del av

³ Stadgar för Sveriges Kommuner och Regioner

kärnverksamheten. Här sker ett samspel med EU beredningen som föreslår och samordnar de högst prioriterade EU-frågorna.

Förtroendevalda representanter i EU och internationella organ utsedda av regeringen

Svenska delegationen till EU:s regionkommitté

Europeiska regionkommittén (ReK) är ett formellt remissorgan där den lokala och regionala nivån kan framföra sina synpunkter på kommande EU-beslut. SKR:s styrelse lämnar förslag till den svenska regeringen som nominerar ledamöter och suppleanter (kommun- och regionpolitiker för närvarande 12+12) till Europeiska regionkommittén (ReK).

Svenska delegationen till Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter, CLRAE

Europarådet arbetar för att främja demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer. Kongressen för lokala och regionala myndigheter (CLRAE) är en del av Europarådet och arbetar med dessa frågor på lokal och regional nivå, med särskilt ansvar för övervakningen av självstyrelsestadgan i medlemsländerna, mänskliga rättigheter och valobservation. SKR:s styrelse föreslår den svenska regeringen sex ledamöter och sex suppleanter (kommun och regionpolitiker).

Förtroendevalda representanter i internationella organ där SKR är medlem

Europeiska kommun- och regionförbund, framför allt deras europeiska organisation CEMR och arbetsgivarorganisationen SGI Europe är särskilt prioriterade partners för SKR.

CEMR delegationen

Council for European Municipalities and Regions, (CEMR), är den europeiska medlemsorganisationen för nationella kommun- och regionförbund. CEMR bevakar och främjar utbyte kring lokala och regionala frågor på europeisk nivå med ett särskilt fokus på EU och har till exempel antagit CEMR deklARATIONEN för jämställdhet. Styrelsen utser ledamöter och ersättare (för närvarande 5+5) till den svenska delegationen.

Plattform

Plattformen är den paneuropeiska koalitionen för städer och regioner – och deras nationella, EU- och globala sammanslutningar – som är aktiva i utvecklingssamarbete mellan städer och regioner och verkar för en större roll för kommuner och regioner i europeisk biståndspolitik. Styrelsen utser för närvarande 1 ledamot.

UCLG

Världsoorganisationen UCLG är det enda gemensamma forumet för diskussion om globala frågor med betydelse för hela den lokala och regionala nivån. UCLG är även en viktig samtalspartner gentemot FN:s arbete med hållbar utveckling. De nordiska länderna är aktiva inom UCLG och den europeiska sektionen, CEMR, inom UCLG har ett utvecklat samarbete. Fokus för SKR:s arbete ligger inom demokrati, lokal och regional självstyrelse, hållbar utveckling och jämställdhet.

Styrelsen utser ledamöter och ersättare till World Council (för närvarande 2+2 varav en ledamot och en ersättare i Executive Bureau).

SGI Europe Sweden

SGI Europe företräder arbetsgivare inom offentlig verksamhet på europeisk nivå. SGI Europe – Sweden är SGI Europes svenska sektion och en ideell förening. Den svenska sektionens medlemmar är Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Arbetsgivarverket, Sobona, Fastigo och Fremia.

SKR:s styrelse nominerar ledamöter (för närvarande sju) till styrelsen för SGI Europe Sweden till SGI Europes ordinarie föreningsstämma som utser styrelse för ett år i taget.

Styrelsen för SGI Europe Sweden utser årligen ett kansli (president och korrespondent), för närvarande tjänstemän på SKR.

Övriga bolag, föreningar och stiftelser

SKR bedriver även verksamhet i aktiebolag som är en viktig del i SKR:s samlade medlemserbjudande och som genom god koncernsamverkan ska stärka förmågan att nå inriktningen från kongressen. SALAR International är ett sådant bolag med en unik kompetens inom och erfarenhet inom decentraliserat utvecklingssamarbete som har som uttalat syfte att stödja demokratisk samhällsplanering och förvaltning på lokal och regional nivå, genom att använda kunskap och erfarenhet från svenska kommuner och regioner, och som utför de projekt som SKR avtalar med SIDA och andra biståndsgivare. Styrelsen för Salar International består av region- och kommunpolitiker och tjänstemän från SKR.

SKR har även ett intresse i vissa föreningar och stiftelser. Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD) är en ideell förening där SKR är en av tre medlemmar (övriga medlemmar är Lunds universitet och Region Gotland) ~~huvudman~~. ICLD har som uttalat syfte att administrera de Kommunala Partnerskapsprogrammen på uppdrag av SIDA, och bedriva kunskaps- och kapacitetsutveckling inom lokal demokrati i det internationella utvecklingssamarbetet. SKR styrelsen utser SKR tjänstemän till ordföranden och ytterligare en ledamot till styrelsen. Demokratiberedningen följer arbetet.

Kansliet

Kansliet har ett SKR kontor i Bryssel vars fokus är samordning av arbetet med de prioriterade EU-frågorna. Kansliet förbereder ärenden för politisk beredning och

beslut, och bidrar med kunskap till internationella utvecklingsprojekt. Kansliet tillhandahåller administrativt och expertstöd till förtroendevalda representanter i internationella organ.

Uppföljning

EU och internationella arbetet följs upp i ordinarie struktur för styrelsens verksamhetsplan, arbetsutskottets prioriterade EU-frågor, löpande avstämningar och delgivningar, samt en årlig rapport om det internationella arbetet med utgångspunkt i denna strategi. Strategin för EU och internationellt engagemang är långsiktig och revideras vid behov samt utvärderas minst en gång per mandatperiod.